

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Tdo/20/2019
Identifikačné číslo spisu: 6116010478
Dátum vydania rozhodnutia: 04.12.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Michálik
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6116010478.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika, sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí konanom 4. decembra 2019 v Bratislave, v trestnej veci obvineného D. W. pre zločin zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného proti rozsudku Okresného súdu v Banskej Bystrici z 16. júna 2016, sp. zn. 4T 41/2016, v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. augusta 2016, sp. zn. 3To/74/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného D. W. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo 16. júna 2016, sp. zn. 4T 41/2016, ktorému predchádzalo prijatie vyhlásenia obvineného D. W., uznal obvineného vinným v bode 1/ rozsudku zo zločinu zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, v bode 1/, 2/ rozsudku z pokračovacieho prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

v čase okolo 22.00 h dňa 06. novembra 2015 na ulici pred rodinným domom nachádzajúcim sa na F. ulici X v W. W. fyzicky napadol F. Q., nar. XX. Y. XXXX tým spôsobom, že ho kopol jedenkrát odzadu do oblasti chrbta, následkom čoho F. Q. padol na zem, následne si stál nad neho a dlaňou ľavej ruky zovretou v päšť ho minimálne 8 až 10 krát udrel do oblasti hlavy, čím mu počas tohto útoku spôsobil tržné rany na hlave, združenú zlomeninu tvárových kostí, zlomeninu sánky, pomliaždenie mozgu, zlomeninu rebier III.-VI. rebra vpravo s následným prepichnutím pľúc, ktorých liečenie si vyžiadalo hospitalizáciu na oddelení OAIM FN sP FDR v Banskej Bystrici s následným stomatochirurgickým zákrokom v UN v Martine, pričom dňa 31. decembra 2015 v čase 05.15 h F. Q. zomrel v dôsledku smrti mozgu, ktorý bol v príčinnej súvislosti s poranením lebky a hrudníka, ktoré utrpel dňa 06. novembra 2015,

v čase okolo 21.45 h dňa 06. novembra 2015 na ulici pred rodinným domom nachádzajúcim sa na ulici

P. X v W. W. fyzicky napadol ml. U. X., nar. XX. C. XXXX tým spôsobom, že ho minimálne päťkrát udral päťou ruky do rôznych častí tela a hlavy, následkom čoho U. X. padol na zem, kde ho jedenkrát kopol do kolena, čím mu spôsobil drobné zranenia s dobou liečenia do 7 dní.

Za spáchanú trestnú činnosť uložil súd obvinenému podľa § 147 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. d), písm. l), § 37 písm. h), § 38 ods. 2, ods. 3, § 41 ods. 2 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov a 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol obvinený pre výkon uloženého trestu zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona, § 74 ods. 1 Trestného zákona súd uložil obvinenému ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku boli poškodení Y. Q. a Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., odkázaní s nárokmi na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa podal obvinený v zákonnej lehote odvolanie, a to čo do výroku o treste, ktoré bolo uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. augusta 2016, sp. zn. 3To/74/2016, podľa § 319 Tr. por. zamietnuté ako nedôvodné.

Proti rozhodnutiu súdov nižších stupňov podal obvinený prostredníctvom ustanoveného obhajcu dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. h) a písm. i) Tr. por., ktoré odôvodnil tým, že súdy oboch inštancií pri odsúdení páchateľa, ktorý je osobou blízkou veku mladistvému, nezvážili možnosť použitia ustanovenia § 39 Tr. zák. o mimoriadnom znížení uloženého trestu pod zákonom stanovenú trestnú sadzbu po prevahe poľahčujúcich okolností. Uložený trest považuje obvinený za veľmi prísny. Dôvodil, že od začiatku trestného stíhania sa ku skutku priznal bez ohľadu na jeho vtedajšiu právnu kvalifikáciu, jasne deklaroval svoj postoj k následku svojho konania. Obvinený oľutoval spáchanie trestného činu, je mu ľúto následkov, hoci si uvedomuje ich nezvratnosť. Ďalej uviedol, že je osobou dosiaľ netrestanou, spolupracoval od začiatku s OČTK a súdmi. Z okolností prípadu je podľa obvineného zrejmé, že sa jednalo o akt náhodný, ku ktorému dopomohlo opojenie alkoholom v prostredí kamarátov. Zdôraznil, že výsledkom trestného stíhania bola dohoda o vine a treste, kde bol stanovený trest odňatia slobody v trvaní osem rokov nepodmienečne, ktorý by spĺňal kritérium trestnej represie. Dohodu o vine a treste však obvinený v dôsledku svojej nezalosti a ovplyvniteľnosti odmietol na verejnom zasadnutí, jednalo sa o zjavne nepremyslený krok, ktorý oľutoval. Obvinený je toho názoru, že na základe okolností prípadu bolo povinnosťou súdu vysporiadať sa s aplikáciou § 39 Tr. zák. v danej trestnej veci. Dôsledkom je neprimerane prísny uložený trest, t. j. trest bol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby a rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Na základe uvedených skutočností žiadal najvyšší súd, aby vyslovil v zmysle § 386 ods. 1 Tr. por., že právoplatným rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 4T/41/2016, v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 3To/74/2016, bol porušený zákon v ustanovení § 39 ods. 1 Tr. zák. a podľa § 386 ods. 2 Tr. por. v celom rozsahu obe rozhodnutia zrušil a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal súdu, aby vec znova prejednal a rozhodol.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Banská Bystrica vo svojom písomnom vyjadrení z 22. februára 2019 dospela k názoru, že dôvody dovolania u obvineného nie sú dané a v plnom rozsahu sa stotožnila s dôvodmi, ktoré súdy viedli k uloženiu trestu obvinenému. Je toho názoru, že súd prvého stupňa postupoval správne a v súlade so zákonom, keď obvinenému uložil úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov a 6 mesiacov. V danom prípade súd uložil trest v rámci trestnej sadzby a nie mimo rámca ako namietal obvinený. Na základe uvedeného žiadala, aby najvyšší súd dovolanie obvineného odmietol na neverejnom zasadnutí v zmysle § 382 písm. c) Tr. por.

Obvinený sa k vyjadreniu prokurátorky Okresnej prokuratúry Banská Bystrica vyjadril podaním z 11. marca 2019, v ktorom uviedol, že zotrúva na dôvodoch podaného dovolania. Hoci jeho konaním bola spôsobená smrť, tento následok je súčasťou skutkovej podstaty predmetného zločinu, v dôsledku čoho zákonom stanovená trestná sadzba 9 až 12 rokov môže byť pri naplnení podmienok modifikovaná. Zastáva názor, že k takejto modifikácii malo skutočne dôjsť vzhľadom na jeho vek a posúdenie veci v rámci prípravného konania, ktoré vyústilo do návrhu dohody o vine a treste. Na záver navrhol, aby najvyšší súd vyhovel podanému dovolaniu podaného v prospech obvineného.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie proti napadnutému právoplatnému rozhodnutiu je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. h), § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1, ods. 2 Tr. por. ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených pochybení, pričom má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania musia byť preto obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštanca.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 385 ods. 1 Tr. por. dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Podľa § 257 ods. 5 Tr. por., ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe alebo urobil vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie o vine ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c).

Najvyšší súd Slovenskej republiky v predmetnej trestnej veci zistil z obsahu spisového materiálu, že obvinený na hlavnom pojednávaní konanom dňa 16. júna 2016 (č. l. 503 spisu) urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, ktoré následne súd prvého stupňa po kladnom zodpovedaní otázok uvedených v § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Tr. por. (súd zisťoval formou otázok, či obvinený rozumie, čo tvorí podstatu skutku, ktorý sa mu kladie za vinu, či bol ako obvinený poučený o svojich právach, najmä o práve na obhajobu, či mu bola daná možnosť na slobodnú voľbu obhajcu a či sa s obhajcom mohol radiť o spôsobe obhajoby, či rozumie právnej kvalifikácii skutku ako trestného činu, či bol oboznámený s trestnými sadzbami, ktoré zákon ustanovuje za trestné činy mu kladené za vinu; či sa dobrovoľne priznal a uznal vinu za spáchaný skutok, ktorý sa v obžalobe kvalifikuje ako určitý trestný čin) a po zistení stanoviska od prítomného prokurátora a obhajcu (navrhli vyhlásenie obvineného prijať) uznesením podľa § 257 ods. 7 Tr. por. toto vyhlásenie prijal.

Právne následky vyhlásenia podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. spočívajú podľa § 257 ods. 5 Tr. por. v tom, že súdom prijaté vyhlásenie obvineného o vine je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Na základe uvedeného najvyšší súd dodáva, že proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny (§ 257 ods. 5 Tr. por.), môže podať dovolanie len minister spravodlivosti, a to na podnet obvineného alebo na podnet inej osoby (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 12/2017). Proti rozsudku vyhlásenému po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku môže obvinený podať dovolanie len proti výroku o treste (viď uznesenie Ústavného súdu SR zo 16. mája 2018, sp. zn. I. ÚS 159/2018).

Najvyšší súd preto skúmal namietaný dovolací dôvod obvineného podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. čo do výroku o treste napadnutého rozhodnutia, ktorý mal vzhľadom na okolnosti prípadu spočívať v neprímerane prísnom uloženom treste.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že dovolanie z uvedeného dôvodu možno podať, ak obvinenému bol uložený trest mimo trestnej sadzby ustanovenej v Trestnom zákone, alebo obvinenému bol uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa. Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu odňatia slobody obvinenému mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným, ako aj prekročenie hornej hranice príslušnej trestnej sadzby, ale aj o nedodržanie dolnej hranice vrátane nesprávne použitého ustanovenia § 39 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu. Týka sa to však len tých trestov, pri ktorých je trestná sadzba určená zákonom - okrem trestu odňatia slobody môže ísť aj o tresty domáceho väzenia (§ 53 ods. 1 Tr. zák.), povinnej práce (§ 54 Tr. zák.), peňažný trest (§ 56 ods. 1 Tr. zák.), zákaz činnosti (§ 61 ods. 2 Tr. zák.), zákaz pobytu (§ 62 ods. 2 Tr. zák.), vyhostenie (§ 65 ods. 3 Tr. zák.). Dovolanie z uvedeného dôvodu možno podať aj vtedy, ak súd uložil obvinenému taký druh trestu, ktorý Trestný zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa, pretože uloženie takéhoto trestu je viazané na splnenie určitých podmienok, ktoré neboli splnené (napr. uloženie trestu zákazu činnosti napriek tomu, že sa páchatel nedopustí trestného činu v súvislosti s touto činnosťou alebo uloženie mladistvému trestu zákazu činnosti napriek tomu, že je na prekážku príprave na jeho budúce povolanie a pod.). Týka sa aj prípadov uloženia takých trestov, ktorých kumulácia je vylúčená zákonom, napr. trest zákazu pobytu sa nemôže uložiť popri treste povinnej práce, pokiaľ sa práce majú vykonať v mieste, kde je pobyt zakázaný (§ 62 ods. 5 Tr. zák.) a tiež prípadu uloženia trestu, ktorého uloženie nedovoľuje zákon účinný v čase, keď sa o trestnom čine rozhoduje (§ 2 ods. 2 Tr. zák.).

Na námietku obvineného týkajúcej sa uloženého neprímerane prísneho trestu, najvyšší súd uvádza, že táto námietka nenapĺňa žiaden dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 Tr. por. V posudzovanej veci, pokiaľ ide o uložený trest odňatia slobody, ide o taký druh trestu, ktorého uloženie zákon za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, pripúšťa a rovnako tak výmera tohto trestu je v rámci zákonnej trestnej sadzby (uloženie úhrnného trestu odňatia slobody vo výmere 9 rokov a 6 mesiacov).

Pokiaľ obvinený namietal, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktoré spočíva v tom, že súdy oboch inšancií pri odsúdení páchatela, ktorý je osobou blízkou veku mladistvého, nezvážili možnosť použitia ustanovenia § 39 Tr. zák. o mimoriadnom znížení uloženého trestu pod zákonom stanovenú trestnú sadzbu, čím má byť naplnený dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 46/2010 (rozhodnutie uverejnené pod č. 5 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2011), podľa ktorého sa hmotnoprávne ustanovenie § 39 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu svojou povahou a významom primkyna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery uvedeným v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Trestného zákona a nemožno ustanovenie § 39 Trestného zákona podriaďiť pod nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktoré by zakladalo dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstáť v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste

napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) a § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste.

Avšak neobstojí ani námietka obvineného, obsahom ktorej je skutočnosť, že mu nebol uložený trest za použitia § 39 Tr. zák., lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedeného ustanovenia a trest vymeral obvinenému v rámci nezníženej trestnej sadzby, t. j. podľa trestnej sadzby uvedenej za trestný čin prísnejšie trestný, ktorým je ustanovenie § 147 ods. 2 Tr. zák., podľa ktorého je páchatelovi tohto zločinu možné ukladať trest odňatia slobody na 9 až 12 rokov, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného.

Dovolací súd nezistil žiaden dovolací dôvod, na základe ktorého by mohol vyhovieť obvinenému a zrušiť napadnuté rozhodnutie, a preto dovolanie obvineného ako nedôvodné odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.